

Dávat se („co se samo dává“)

Má-li mít vskutku „smysl“ hovořit o tom, že se nám nějaká „skutečnost“ sama „dává“, musíme si ve svém přístupu uvolnit cestu k jinému chápání „skutečnosti“ a její pravé, „skutečné“ povahy. Přesně vzato, musíme ono „dává se nám“ chápat jako aktivitu ze strany oné skutečnosti, a to aktivitu adresnou, tj. na nás a k nám zaměřenou. To pochopitelně není možné, a vlastně to vůbec nedává smysl, pokud onu skutečnost ve svém přístupu jakoby apriorně redukuje na „předmět“, od něhož žádné „výzvy“, „provokace“, vůbec žádná „oslovení“ nemůžeme očekávat. Takže se musíme rozhodnout: buď se vzdáme oné formulace, „jak se nám sama dává“, anebo připustíme, že buď se nějaká skutečnost opravdu na nás adresně, osobně obrací (tak tomu je evidentně v případě druhých lidí, ale ze zkušenostmi známe něco podobného, byť jakoby na nižší úrovni, také u svého psa nebo kočky apod., tedy musíme to také přiznat třeba u zvířat nejen vůči nám, ale i vůči jiným zvířatům!). A půjdeme-li ještě o krok dál, musíme se tázat, jak je to vlastně možné, že druhý člověk, k němuž máme (podle běžného chápání) přístup jen zvnějšku a po jeho vnější stránce, může pro nás znamenat výzvu, otázku, pobídku, odmítnutí nebo pozvání apod., což nelze nikdy prostě a jednoduše konstatovat“, ale je tomu třeba rozumět. A když se pokusíme o příslušnou analýzu (pochopitelně kritickou, tj. vyhovující určitým nárokům kritiky a kritičnosti), zjistíme, že ve všech takových případech musíme předpokládat, že k nám přichází výzva nikoli teprve v tom okamžiku, kdy ten druhý se začne nějak chovat, tvářit, něco říkat apod., ale že to co jeho grimasy, gesta, slova-zvyku atd. znamenají, k nám přichází ze sféry onoho „ještě ne“, tedy onoho ještě neuskutečněného, které však nemůže nikdy vskutku přijít, aniž by se někdo zasloužil o příslušné uskutečnění, vyjádření, vyslovení, naznačení atd. A proto se vposledu musí ukazovat, že jsme vždy oslovováni nejenom gesty, grimasami, zvuky, ba ani potištěnými stránkami atp., nýbrž vždycky a nezbytně také něčím, co na tato uskutečnění v jejich nejrozmanitějších podobách není redukovatelné.

(Písek, 061010-2.)